

יב:

עין משפט‏ **גר** **מצוה**

מד א ב מיי פ"ד מהל' שקלים הל' ט ופי' מהל' כלי המקדש הל' יג:

מה ג ד ה מיי פ"א מהל' תשובה הלכס ב: **מ**ו ו מיי שס הל' ד:

»

תורה אור השלם

1. כל המנחה אשר תקריבו לך לא תעשה חמץ בי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לין: ויקרא ב יא
2. וכפר על הקדש משמאת בני ישראל לכל ומפשעיהם חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך שטמאתם:

ויקרא טו טז
3. ודלך וישלח אל ידושפט מלך יהודה לאמר מלך מואב פשע בי התלך אחי אל מואב למלחמה ויאמר אעלה כמוני כמוך בצמי כעמך בסוסי בסוסיו:

מלכים ב ג ד
4. ופשע אדום מתחת יד יהודה עד היום הנה אז תפשע לבנה בעת ההיא: מלכים ב ח כב
5. דבר אל בני ישראל לאמר נפש בי תחטא בשגגה מכל מצות יי אשר לא תעשיה ופשע מאתח מתוה:

ויקרא ד ב
6. וזב רשעים תועבה אף בי בזהב וביאנא: משלי כא כז

רבינו חננאל

קיי' למזבח כבנות שבע שהן האני חיותות לאדם שאוכלין אותן בקינות סעודה: דרש רב חננן ב"ר חסדא אין מקיצין בעלות העוף כדרב שימי דאמר מותרות לעלות נדבת צבור אזלי ואין עוף בקרבנות צבור: ואף שמואל סבר לאת דאמר ר' יוחנן דאמר רב יהודה אמר שמואל קרבנות צבור סכין מושכתן למה שוק: כלומר לב ב"ד מתנה עליהן ואין נקבעין בזבח ידוע אלא בשעת שחיטתן. שעד זמן השחיטה אע"פ שאמר עליהן כל הם תמידין רשאין לשחטן לשום זבח אחר שכן מתנה עליהם לב ב"ד שאם ירצו להקריבם לשם זבח אחר יושטן. תניא תניא הכי כר' יוחנן דאמר תמידין שלא הוצרכו לצבור לדברי ר' שמעון אין נפדין תמידין. דתניא מודה [ירוש'] בשעיר שלא קרב בר"ח יקרב ברגל ושלח קרב ברגל זה יקרב ברגל אחר שחתלתו לא בא אלא לכפר על מזבח החיצון תנא לא הוקדש אלא לכפר על מזבח החיצון: מתני' על שאר עבירות שבותרה כו. תירצה רב יהודה למתני הכי עבירות הקלות עשה ולא תעשה. והחמורות שהן כריתות ומיתות ב"ד בין שעשאן בשגגה בין שעשאן במזיד. ואותן שנודע לו ספיקן בין לא

כבנות שוה לאדם. משמע שהן טובות וזקרא נמי כתיב

(בראשית א) כי טוב העץ למאכל והיינו בנות שוה

כדמשמע בצראשית רבה כי גרמו שוה לאדם א"י בנות שבע

שגרמו ז' ימי אצילות וקשה לר"ת

משמע דלא חוו לאכילה כל כך דקתני גבי שביעית הוסיפו עליהן אלכסוסין ואינטרוצולין מוכסוסין וזנות שזו אכל מעיקרא לא היה זהו שביעית משמע דגריעי ומירן ר"ת דלאו משום דגריעי אלא ששינו במס' שביעית (פ"ה מ"א) בנות שזו שביעית שלהן שניה שעושין לג' שנים וכשהפרי נחנט שביעית אינו נגמר עד שנה שניה של שמיני' והשתא מעיקרא סבור דלולין בתר לקיטה וצסוף סבור דלולין בתר חנטה ועוד תיזן ר"ת דגרס כפ"ק דע"י (סס) מוכסוסין בנות שזו בלא וי"ו ופרי אחת הוא והוא גרוע ואינו אותו ששמו בנות שזו גרידא וכן משמע כפ"ק דזכורות (דף מ. וסס) דשנים הס דהא אמר האזכ והארי לג' שנים וכנגדן בנות שזו נחש לו' שנים ולאזו רשע לא מלינו שזס חצר וי"א מוכסוסין בנות שזו ומיזו כפרק כ"ד מצרכין (גרות דף מ:)) משמע דבנות שזס הן גרועין שזא נחשדו עליהן עמי הארץ דחשיב להו' גבי קלין כדמחא' ושמה פרי הוא שגדל ציערים כמו עוזרדין דחשיב כדהייזו ולפי שמזי' להן מן ההפקר לא נחשדו שלא לעשר הגדל כגנותיהן וצפרדסותיהן ולא מפני שהוא גרוע: **הא** בורכא. תימה היי ס"ד דמקלין בעוף האמר ה"ז מדרש דרש יהודיע הכהן שמותר חטאת ומותר אשס יאה לנדבת עולה משוס דכתיב (ויקרא ה) לה' לכהן אחיו דבר שהוא לה' ולכהן הוי אומר זה עולה שצטר עולה כולה לה' והגיה והעור לכהן ובעוף אין לכהן חלק בו וי"ל דהתם כמותר מעות כגון הפריש מעות לחטאת ואשס כדכתיב (מלכים ב ג) כסף אשס כסף חטאת והכא כשתותר גוף אשס: **ואין** עוף בצבור. (ט) משוס דכתיב ציה נפש דמשמע ציחד דוקא וא"ת והאמר צפ' טרף צקלפי (יומא דף מח: וסס) אי זצן פרידה אחת אי עולה זצן עולה אזלא לנדבה וי"ל דאין לקנות עוף כמעות שמתותר אך אס כצר בא עוף לפנינו מקליס

צו * דמה יעשה ממנו [נוע"ע תוס' תמורה כג: ד"ה וששה]: **ואף** שמואל סבר דה. פי' כקונטרס להא דלמר דלר"ש מקלין בזה המוצא דלמר שמואל סכין מושכתן פי' סכין השוחטת

סתם מושכתן לקרבן שהופרשו מתחלה לכך כגון עולת תמיד

לעולת קיץ אע"פ שאין זה אותו קרבן עצמו כיון דמעיקרא עולה

והשתא עולה וקשה דכפ"ק דזבחים (דף ג. וסס) מוכח דמילתא דשמואל כרבנן דר"ש דאית לה התם מקראי:

בסמון תניא נמי הכי קשה דמתני' ה"ל לאיתויי וגראה כפירוש הערוך(ט) דפי' סכין מושכתן למה שהס אס תמידים אס מוכספין סכין מושכתן להיות כן דטרס משכן לסכין אין לומר אחי תמיד אחי מוסף אלא תלוין ועומדין בתנאי לב צ"ד דאף ע"פ שאמרו שהן תמידים אס ירצו להקריצן לשס זכא אחר רשאין לפי שזומן שמשך זה סכין לשחיטת תמיד הרי הוא תמיד ואס למוסף מוסף והוי סייעתא לר' יוחנן דלמר תמידין שלא הוצרכו לצבור לדברי רבנן נפדין תמימים שהרי עדיין לא משכן לסכין(ט) ול"ג תניא נמי הכי

אלא תניא וי"מ תניא נמי הכי אדרב שמואל דר רב יצחק דלמר מודה ר"ש כשעירי חטאת שאין מקליץ בגופן דקתני אס לא קרב

ברגל כלומר כפסח יקרב צר"ח כו' ואס לא קרב ציוה"כ יקרב צרגל פירוש צסכות ואס לא קרב צרגל זה של סוכות יקרב צרגל

אחר היינו שמיני עזרת שהוא רגל צפני עצמו אכל טפי מרגל אחר דהיינו כפסח הצא לא מני לאקרובי לגופיה דה"ל תרומה ישנה

ולא להקין בגופו לפי שמתחלתו לא הוקדש אלא לכפר על מוצח החיצון כלומר לכפר כחטאת ואי"א לשנותן כנדבה אלמא אין מקליץ

בגופן אלא בדמיהן אכל קשה דלמאי נטר עד הכא לכפר על המל לעיל ה"ל לאיתויי: **שמתחלה** **לא** **בא** **אזא** **לכפר** **על** **מזבח** **החיצון**.

אע"ג כדמתני' מפרש משוס דצאין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו תרתי בעינן מקדש וקדשיו ומוצח החיצון לאפקוי שעיר הפנימי ואע"ג דמשמע לעיל דאי לאו משוס גזירה אטו לפני כפרה היו מקליץ אפילו כמותר חטאת הפנימית היינו משוס דהכי גמירי דמותר חטאת צבור לעולה: **ועל** ודון **טומאת** **מקדש** וקדשיו. אין זה צ' כפרות אלא מה שקרבן אחר מכפר כדפ"ל (א) א"י כפרה אחת לשוגג ואחת למזיד: **לא** זו משם עד שמוחלין לו. ואף על גב דתנן כדמתני' כפרק בתרא דיומא (דף פה: וסס) על עשה ועל לא

תעשה תשובה מכפרת ואמר נמי במס' חגיגה (דף ה.) כל העושה דבר ומתחרט מוחלין לו מיד אפי' בשאר עבירות אינה מחילה

גמורה אלא שמקלין לו הדין אכל כמאות עשה מוחלין לגמרי:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

קיץ כננות שזו למוצח. כאלס שמציא צקינות סעודה מיני מתקפה והוא לשון קיץ כדכתיב (שמואל ב טז) הלחם והקין ללכול לנערים: **וכל דבש**. וכל מיני פירות האילן ככלל: **אין מקליץ בעולת העוף**. אין לוקחין כדמי הנדבה עולת העוף: **הא בורכא**.

דבר הדדוי מן הלצ דמנא לך הא:

לנדבה צבור אונא. כדרבנן דפליגי עליה דר"א: **ואין עולת העוף צצבור**. דתניא בת"כ (י) והקריב מן המורים (י) היחיד מציא עוף ואין הלצור

מציאין עוף: **לשא דר' יוחנן**. דלמר לעיל(ט) תמידין שלא הוצרכו לר"ש דלית ליה לב צ"ד מתנה מקליץ כהן את

המוצח בגופן ואין לריכין רעיה: **סכין מושכתן למה שסן**. סכין השוחטן סתם מושכתן לקרבן שהופרש מתחלה

לכך ואפילו אין זה אותו קרבן עצמו וכגון עולת תמיד עולה לקין אס

אינו רחוי לתמיד: **מודה ר"ש כו'**. ומסקנא דטעמא דמתחלתו לא בא

אלא לכפר על מוצח החיצון אלמא אהא הוא דקפדינא שיקרב על מוצח

החיצון לכפר מקמת דבר שהוקדש לו חטאת דעומאת מקדש תקרב

לטומאת מקדש ואע"פ שאין כפרתן שזו ה"י לעולה שהוקדש לעולה

יקרב: **וכפר על הקדש**. כשעיר הפנימי כתיב: **היינו קלות היינו עשה**

ולא תעשה. כלומר הי ניהו קלות עשה ולא תעשה אמאי תני להו

תרתי: **היינו וזונוס היינו הודע**. קס"ד הודע שידע ועשה דהיינו

מזיד דהא ליכא ליימר הודע שנודעה לו שגגתו כדפרישין ליה

צכל דוכתי דא"כ הוה ליה חטאות ואשמות ודאין ותנן במס' כריתות (דף כה.) חייבי חטאות ואשמות ודאין

שעבר עליהן ויה"כ חייבין להציא אחר ויה"כ: **אמר רב יהודה כו'**. סיפא

דמתניתין מפרשא ליה לרישא וכולהו פירוש דקלות וחמורות הוא: **צין כשעשאן שצוגג**. האי שוגג דהכא

ליכא לפירושי אלא כדבר שאין שגגתו חטאת אלא אשס תלוי כגון אכל

אחת משמי חסיתות אחת של חלב ואחת של שומן ואינו יודע אחי

אכל י: **צין שנודע** לו **ספיקן**. שנודע לו שצא לידי ספק חלב: **צין שלא נודע** לו. לפני יוה"כ שאלכ ספק חלב

אין לריץ להציא אחר ויה"כ אשס תלוי והכי נמי תנן ככריתות (סס)

חייבי אשמות תלוין שעבר עליהן פירוש דקלות וחמורות הוא: **צין כשעשאן שצוגג**. האי שוגג דהכא

ליכא לפירושי אלא כדבר שאין שגגתו חטאת אלא אשס תלוי כגון אכל

אחת משמי חסיתות אחת של חלב ואחת של שומן ואינו יודע אחי

אכל י: **צין שנודע** לו **ספיקן**. שנודע לו שצא לידי ספק חלב: **צין שלא נודע** לו. לפני יוה"כ שאלכ ספק חלב

אין לריץ להציא אחר ויה"כ אשס תלוי והכי נמי תנן ככריתות (סס)

חייבי אשמות תלוין שעבר עליהן פירוש דקלות וחמורות הוא: **צין כשעשאן שצוגג**. האי שוגג דהכא

ליכא לפירושי אלא כדבר שאין שגגתו חטאת אלא אשס תלוי כגון אכל

אחת משמי חסיתות אחת של חלב ואחת של שומן ואינו יודע אחי

אכל י: **צין שנודע** לו **ספיקן**. שנודע לו שצא לידי ספק חלב: **צין שלא נודע** לו. לפני יוה"כ שאלכ ספק חלב

אין לריץ להציא אחר ויה"כ אשס תלוי והכי נמי תנן ככריתות (סס)

חייבי אשמות תלוין שעבר עליהן פירוש דקלות וחמורות הוא: **צין כשעשאן שצוגג**. האי שוגג דהכא

ליכא לפירושי אלא כדבר שאין שגגתו חטאת אלא אשס תלוי כגון אכל

אחת משמי חסיתות אחת של חלב ואחת של שומן ואינו יודע אחי

אכל י: **צין שנודע** לו **ספיקן**. שנודע לו שצא לידי ספק חלב: **צין שלא נודע** לו. לפני יוה"כ שאלכ ספק חלב

אין לריץ להציא אחר ויה"כ אשס תלוי והכי נמי תנן ככריתות (סס)

חייבי אשמות תלוין שעבר עליהן פירוש דקלות וחמורות הוא: **צין כשעשאן שצוגג**. האי שוגג דהכא

ליכא לפירושי אלא כדבר שאין שגגתו חטאת אלא אשס תלוי כגון אכל

אחת משמי חסיתות אחת של חלב ואחת של שומן ואינו יודע אחי

אכל י: **צין שנודע** לו **ספיקן**. שנודע לו שצא לידי ספק חלב: **צין שלא נודע** לו. לפני יוה"כ שאלכ ספק חלב

אין לריץ להציא אחר ויה"כ אשס תלוי והכי נמי תנן ככריתות (סס)

חייבי אשמות תלוין שעבר עליהן פירוש דקלות וחמורות הוא: **צין כשעשאן שצוגג**. האי שוגג דהכא

ליכא לפירושי אלא כדבר שאין שגגתו חטאת אלא אשס תלוי כגון אכל

אחת משמי חסיתות אחת של חלב ואחת של שומן ואינו יודע אחי

אכל י: **צין שנודע** לו **ספיקן**. שנודע לו שצא לידי ספק חלב: **צין שלא נודע** לו. לפני יוה"כ שאלכ ספק חלב

אין לריץ להציא אחר ויה"כ אשס תלוי והכי נמי תנן ככריתות (סס)

חייבי אשמות תלוין שעבר עליהן פירוש דקלות וחמורות הוא: **צין כשעשאן שצוגג**. האי שוגג דהכא

ליכא לפירושי אלא כדבר שאין שגגתו חטאת אלא אשס תלוי כגון אכל

אחת משמי חסיתות אחת של חלב ואחת של שומן ואינו יודע אחי

אכל י: **צין שנודע** לו **ספיקן**. שנודע לו שצא לידי ספק חלב: **צין שלא נודע** לו. לפני יוה"כ שאלכ ספק חלב

אין לריץ להציא אחר ויה"כ אשס תלוי והכי נמי תנן ככריתות (סס)

חייבי אשמות תלוין שעבר עליהן פירוש דקלות וחמורות הוא: **צין כשעשאן שצוגג**. האי שוגג דהכא

ליכא לפירושי אלא כדבר שאין שגגתו חטאת אלא אשס תלוי כגון אכל

אחת משמי חסיתות אחת של חלב ואחת של שומן ואינו יודע אחי

אכל י: **צין שנודע** לו **ספיקן**. שנודע לו שצא לידי ספק חלב: **צין שלא נודע** לו. לפני יוה"כ שאלכ ספק חלב

אין לריץ להציא אחר ויה"כ אשס תלוי והכי נמי תנן ככריתות (סס)

חייבי אשמות תלוין שעבר עליהן פירוש דקלות וחמורות הוא: **צין כשעשאן שצוגג**. האי שוגג דהכא

ליכא לפירושי אלא כדבר שאין שגגתו חטאת ואי"א לשנותן כנדבה אלמא אין מקליץ

בגופן אלא בדמיהן אכל קשה דלמאי נטר עד הכא לכפר על המל לעיל ה"ל לאיתויי: **שמתחלה** **לא** **בא** **אזא** **לכפר** **על** **מזבח** **החיצון**.

אע"ג כדמתני' מפרש משוס דצאין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו תרתי בעינן מקדש וקדשיו ומוצח החיצון לאפקוי שעיר הפנימי

ואע"ג דמשמע לעיל דאי לאו משוס גזירה אטו לפני כפרה היו מקליץ אפילו כמותר חטאת הפנימית היינו משוס דהכי גמירי דמותר

חטאת צבור לעולה: **ועל** ודון **טומאת** **מקדש** וקדשיו. אין זה צ' כפרות אלא מה שקרבן אחר מכפר כדפ"ל (א) א"י כפרה אחת לשוגג ואחת למזיד: **לא** זו משם עד שמוחלין לו. ואף על גב דתנן כדמתני' כפרק בתרא דיומא (דף פה: וסס) על עשה ועל לא

תעשה תשובה מכפרת ואמר נמי במס' חגיגה (דף ה.) כל העושה דבר ומתחרט מוחלין לו מיד אפי' בשאר עבירות אינה מחילה

גמורה אלא שמקלין לו הדין אכל כמאות עשה מוחלין לגמרי:

צעומד

מסורת הש"ס

(א) [וחלין פח: ע"ש צפי

רש"י כתובות כג: ע"ש

ובפ"י רש"י, (ט) וזכיס ו: (ג) רש"י מ"ז, (ד) [וימא לו:],

(ה) [וימא פו. וזכיס ו:],

(ו) [ויקרא פרשה ו],

(ז) [ויקרא א, ח] (ח) [ג"ל

והקריב מן המורים את

קרבנו היחיד וכו' ועי' רש"י

מנחות ה. ד"ה מנחת העומר

וכי' עופות אין צאין צצבור

בת"כ גבי נדבת העוף קריבו

והקריב היחיד מציא עוף ולא

הצבור. עכ"ל, (ט) [דף ב:],

(י) [כריתות יח:], (כ) [כדמאי

פ"א מ"א], (ג) [שקלים פ"ו

מ"ו וזכיסין קג. ובתמורה כג:

נפש ועצ"ג וע"ע מנחות קד:

ע"ל, (ח) [תרי ממיהי הא

דמנעו אי"ע ממדרש חכמים

להלוי בת"כ כמו שהציא

רש"י הכא ד"ה אין עולת

ועוד דלא נמאכ בשוס קרא

גבי עולת עוף מדבה חייב

נפש ועצ"ג וע"ע מנחות קד:

הכל צאין בשותפות לא מילין

הכמוז אלא מנחה דכתיב בה

נפש ומוס' ד"ה מה וע"ע

תוספות וזכיס ד"ה נפש

וח"ל רש"י ויקרא ב' פסוק

א' לא נאמר נפש בכל קרבנות

נדבה אלא מנחה וכו' לכן

נראה דכן צ"ל ואין עוף

צצבור אלא בא בשותפות ולא

ממעט' שותפות רק כמנחה

משוס דכתיב ציה נפש

דמשמע ציחד דוקא וכו'

ויכות תוס' דלהכי נקטו ואין

עוף צצבור דוקא צצבור הוא

דלא אחי משוס דמקרבטו

ממעטין המתחבר וייטו

צצור ולית מיעוטי למעט

שותפות אכל גבי מנחה

דכתיב תרי מיעוטי דהיינו

קריבו וגס כתיב ציה נפש

ממעטין נמי שותפות דלא

מיימי מנחה אמנס בלמי

הגיה' וז דברי חסופות הללו

קשין להולמן חממת מרי

ממחיות שכתמי למעלה,

(ט) [ענך משך, (ס) [עכ"ל],

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ועל כי

כדפ"ל צ"ב כדף ז ע"צ

כד"ה יט לו:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ואין וכו' דמה

יעשה פסגו. עיין מיר דף

כו ע"א תוס' ד"ה וזית:

מוסף רש"י

בורכא. דבר שאינו הגון

(כתובות סג.) לו: איט

עיקר, לשון צור [וחולין

אלו המורדים. (פס.